

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 1, 6, 13, 15, 16, 16¹, 16², 18, 19, 21, 22, 22¹, 24¹, 26, 27, 41 STRAIPSNŲ, SEPTINTOJO SKIRSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 27¹ STRAIPSNIU IR 23, 24, 25 STRAIPSNŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 602 IR 683 STRAIPSNŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-21-1558(2)) (TAIS NR. 21-28058(3))

2021-11-29 Nr. NV-3031

Vilnius

1. Projektų rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projektų tikslas: siekiami įgyvendinti 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/2397 dėl vidaus vandens laivybos srities profesinių kvalifikacijų pripažinimo, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. liepos 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1233, nuostatas, taip pat ištaisyti netikslumus, kurie buvo pastebėti priėmus Vidaus vandens transporto kodekso pakeitimo įstatymą Nr. XIII-2295 (įsigaliojo 2019 m. lapkričio 1 d.).

Administracinių nusižengimų kodekso projektu siekiama patikslinti vidaus vandens transporto specialistų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų pavadinimus ir sąrašą.

3. Dabartinė situacija:

- Vidaus vandens transporto kodekse (toliau – Kodeksas) nurodyta, kad tam tikrus veiksmus (vietinės reikšmės ir perspektyvinių vidaus vandens kelių sąrašus tvirtina; teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl tarptautinio vidaus vandens uosto statuso suteikimo; nustato Vidaus vandens kelių eksploatavimo taisykles) atlieka Susisiekimo ministerija, o ne susisiekimo ministras;
- Kodekse nustatytame vidaus vandens transporto priemonių klasifikavime nėra šių transporto priemonių kategorijų: burinė jachta, keleivinis laivas, keltas, tarnybinis laivas;
- tikslintinos Kodekso nuostatos dėl sportinių laivų ir pramoginių laivų registravimo Vidaus vandens laivų registre; dėl techninių laivų, pastatytų kaip pramoginiai laivai, taip pat pramoginių ir asmeninių laivų, kurie bus eksploatuojami vidaus vandens plaukiojimo rajone nekomerciniais tikslais, techninių apžiūrų; techninės apžiūros metu Vidaus vandens laivų registre įregistruotos vidaus vandens transporto priemonės techninės būklės tikrinimo procedūrų; vidaus vandens transporto specialistų ir motorinių pramoginių laivų laivavedžių rengimo, jų egzaminavimo ir praktinių gebėjimų tikrinimo; neeilinės techninės apžiūros atlikimo reglamentavimo ir kt.;
- Kodekse keleivių ir bagažo vežimas suprantamas siaurąja prasme, nėra reglamentuotas keleivių vežimas tam tikrą laikotarpį be paskirties punkto, neišskirtas keleivių vežimas užsakomaisiais ir turistiniais reisais, nėra kriterijų, kuriais remiantis gali būti atribojama komercinė ir nekomercinė keleivių vežimo veikla;
- Administracinių nusižengimų kodekse vartojama sąvoka „vidaus vandens transporto specialisto laipsnio diplomas“, tarp vidaus vandens transporto specialistų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų nenurodomas Europos Sąjungos kvalifikacijos pažymėjimas.

4. Projektų esmė:

- patikslinti vidaus vandens kelių, laivybos, vidaus vandens plaukiojimo rajono ir kitus apibrėžimus;
- aiškiau reglamentuoti vidaus vandens transporto priemonių klasifikaciją, vidaus vandens transporto priemonių techninių apžiūrų atlikimą, juridinių asmenų, organizacijų, siekiančių rengti vidaus vandens transporto specialistus ir pramoginių laivų laivavedžius, akreditavimą, vidaus vandens transporto

priemonių avarijų saugos tyrimų atlikimą ir keleivių ir bagažo vežimo santykius;

- perduoti vidaus vandenų transporto priemonių techninių apžiūrų atlikimą iš Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – Administracija) atestuotiesiems juridiniams asmenims - techninę apžiūrą Administracijos nustatyta tvarka atlieka ir su technine apžiūra susijusius dokumentus išduoda Administracijos atestuoti ir prižiūrimi juridiniai asmenys, organizacijos ir juridinių asmenų ar organizacijų filialai (šiuo metu Administracija atlieka tiek techninių apžiūrų paslaugos suteikimo, tiek ir jos kontrolės funkcijas);
- keičiama vidaus vandenų kelių sąvoka – nustatoma, kad vidaus vandenų keliams priskiriama tik tam tikra vidaus vandenų telkinio dalis (o ne visas vandens telkinys), kuri įtraukta į vidaus vandenų kelių sąrašus;
- papildoma, kad vidaus vandenų kelių valdytojas kelius valdo, tvarko, prižiūri ir ženklina vadovaudamasis susisiekimo ministro tvirtinamomis vidaus vandenų kelių eksploataavimo taisyklėmis;
- nustatyti Europos vidaus vandenų kelių laivybos taisyklėse nurodytų ženklų statymo tvarką (šiuo metu minėtųjų ženklų statymą reglamentuoja susisiekimo ministro įsakymas);
- nauja redakcija išdėstoma vidaus vandenų transporto priemonių klasifikacija – papildoma naujomis vidaus vandenų transporto priemonių kategorijomis: burinė jachta, keleivinis laivas, keltas, tarnybinis laivas;
- vietoj vandens dviračių ir irklinių valčių sąvokos įrašomas junginys „žmogaus raumenų jėga varomi laivai“. Nustatoma, kad Vidaus vandenų laivų registre neregistruojamos kitose šalyse registruotos vidaus vandenų transporto priemonės, sportiniai laivai, žmogaus raumenų jėga arba pakabinamųjų variklių, kurių gamintojo numatytas galingumas neviršija 19 kW (25 AG), varomi pramoginiai laivai ir burinės jachtos, kurių ilgis mažesnis kaip 6 metrai. Šios nuostatos nėra taikomos, jeigu vidaus vandenų transporto priemonė, išskyrus žmogaus raumenų jėga varomus pramoginius laivus, eksploatuojama vykdant komercinę veiklą;
- įvertinus Specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktą pasiūlymą, siūloma atestuotiems asmenims suteikti teisę vykdyti ir burinių jachtų techninę apžiūrą, jei asmenys turi reikiamą kvalifikaciją turinčių specialistų;
- susisiekimo ministrui pavedama nustatyti juridinių asmenų, organizacijų ir juridinių asmenų ar organizacijų filialų, atliksiančių burinių jachtų techninę apžiūrą, atestavimo tvarką;
- patikslinama, kad pramoginių ir asmeninių laivų, kurie eksploatuojami tik vidaus vandenų plaukiojimo rajone nevykdant komercinės veiklos, ir tarnybinių laivų, pastatytų kaip pramoginiai laivai, techninę apžiūrą neatliekama;
- įstatymo lygmeniu reglamentuoti kokiais atvejais atliekama vidaus vandenų laivų, plūduriuojančių įrenginių, plūduriuojančių priemonių, neeilinė techninė apžiūra;
- nurodyti, kad techninė apžiūra, be kitų pagrindų, taip pat laikoma negaliojančia ir tais atvejais, kai Vidaus vandenų laivų registre nėra informacijos apie galiojančią techninę apžiūrą;
- nustatyti detalius reikalavimus, taikomus vidaus vandenų transporto priemonių technines apžiūras atliekančių juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių atestavimui ir veiklai;
- įstatymo lygmeniu reglamentuoti vidaus vandenų transporto specialistus ir motorinių pramoginių laivų laivavedžius rengiančių juridinių asmenų atestavimo tvarką; įtvirtinti, kad vidaus vandenų transporto specialistus ir motorinių pramoginių laivų laivavedžius egzaminuoja (tikrina teorines žinias) ir atitinkamus tai patvirtinančius dokumentus išduoda Administracija, o praktinius gebėjimus tikrina susisiekimo ministro nustatyta tvarka akredituota mokymo įstaiga, įmonė ar organizacija;
- išplėsti valstybinę laivybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse priežiūrą atliekančių subjektų sąrašą – nurodyti, kad be Administracijos ją vykdo ir kitos priežiūros institucijos, kurioms įstatymų suteikta priežiūros teisė;
- įstatymo lygmeniu reglamentuoti vidaus vandenų transporto avarijų saugos tyrimų atlikimą ir laivavedžio veiksmus, įvykus laivo avarijai (šiuo metu minėtuosius santykius reguliuoja susisiekimo ministro įsakymas);

- siekiama aiškiai ir detaliai reglamentuoti keleivių ir bagažo vežimo būdus, keleivių ir vežėjų teises ir pareigas, bagažo saugojimo ir išdavimo, rastų daiktų saugojimo ar realizavimo tvarką;
- atsižvelgus į esamą faktinę situaciją, keleivių ir transporto priemonių patekimo į keltą pirmumo tvarka būtų nustatoma ne Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenu transportu Lietuvos Respublikoje taisyklėse, o vežėjo, atsakingo už keleivių ir transporto priemonių perkėlimą keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos;
- Administracinių nusižengimų kodekso projektu siekiama patikslinti vidaus vandenu transporto specialistų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų pavadinimus ir sąrašą - vietoj „vidaus vandenu transporto specialisto laipsnio diplomas“ vartoti sąvoką „vidaus vandenu transporto specialisto diplomas“ ir sąrašą papildyti Europos Sąjungos kvalifikacijos liudijimu, išduodamu pagal Direktyvą (ES) 2017/2397;
- atsižvelgiant į tai, kad 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/2397 dėl vidaus vandenu laivybos srities profesinių kvalifikacijų pripažinimo, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. liepos 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1233, nuostatos į nacionalinę teisę turi būti perkeltos iki 2022 m. sausio 17 d., o iki šios datos reikės parengti ir priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, siūloma prašyti Seimą svarstyti šiuos įstatymų projektus skubos tvarka.

5. Derinimas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija projektus suderino be pastabų. Aplinkos ministerija pastabų nepateikė. Atsižvelgta į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, Lietuvos savivaldybių asociacijos, AB „Smiltynės perkėla“, VĮ Vidaus vandens kelių direkcijos ir į darbo tvarka pateiktas Užsienio reikalų ministerijos, Lietuvos buriotojų sąjungos pastabas.

Dėl Specialiųjų tyrimų tarnybos, Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos keleivių vežimo asociacijos pastabų argumentai buvo pateikti derinimo pažymoje.

Projektai svarstyti 2021 m. lapkričio 23 d. tarpinstituciniame pasitarime – teikiami patikslinti Projektai atsižvelgus į Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos pastabas, papildomai gauta Konkurencijos tarybos išvada (pastabų neturi), Vidaus reikalų ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos pastabos įvertintos ir suderintos darbo tvarka.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Vyriausybės siūlymu Įstatymo projektas įrašytas į Seimo rudens sesijos darbų programą (buvo numatyta svarstyti lapkričio mėnesį).

7. Dalykinio vertinimo išvada: Projektai svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37070663787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt